

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Совединин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы
1968 ч. сентябрь 21 СУББОТА | № 23 (7066) | Өртөз 2 көп.

БОТ-ТЫВЫНГЫР УРАН ЧҮҮЛ

Бистин республиканың бот-тывынгыр уран чүл кол-
лективтеринин база оң кириктилеринин саны эртен чы-
даргаактан ирээт көндүр болгаш оларын репертуары-
нын кыскай депсизден өскөн, күөсүдөктеринин эртен
уран таланттык болгаш мергежил база сцена культу-
раны талашыла билди берген, чаа таланттыктар ийер-
тинген.

Колхоздар, совхоздар, районнар бот-тывынгыр аразыла
концерт көргүзүлгөндө азыраак солтуру эки чакыла
болуп, уран тывынгыр арга-дуржулазын солтур турар. Чаа,
эки чакыла — ө-бүдө болгаш квартал концерттери ам ре-
спубликаның көдө суурларының хей кезинде ийерген.
Чөөн-Хемчик, Танды райондарының бот-тывынгыр уран чүл
коллективтери боттарының өткөтүгү концерттери бол чыын
наймаларга азыраак баралгандар. Чандык ууусу талашы-
ла «Чечек» ансамбль-биле кады Моолдун Бай-Өлгий ай-
магыга болгаш Моладу ССР-нин баймыскалы Кышкен хо-
райга концерттери көргүзүп, уугу чедикшилерин эл
көргөткөн. Бо чыын элөөн хей райондарының төвөгө бот-
тывынгыр уран чүл коллективтеринин көргүзүлгөсү болуп
эркен.

Талашын район Кызура бажынының бот-тывынгыр уран
чүл коллективтери болуп азын шут-ла доктаамал болду-
руп, райончу суурларын, сүт-баран фермаларын, чалын
аадырны каш улаа эртен калкан, оон айыма коюлганда
Бармын-Хемчиктин ажал-ипчилеринге база-ла концерттер-
ин көргүзүп, оларын соңуургалын, максатын чаала алган.
Амгы уде хей санын агиткультбригадалар күсү хову тур-
даларында ажал-ипчилерге, малчыларга, саанчыларга ө-
лүп концерттерин көргүзүп чорун турар, оларын хей кезин
комплексилер кылдыр тургустунган. Чыгээ, Чыраа-Бажы
суурда «Сыгыт» деп комплексиле агитбригада бол чыын
Чөөн-Хемчиктин колхоздарының, совхозтарының малчына-
рын кезип калган, ам хову турдаларын эртен чорун тур-
гар.

Бот-тывынгыр уран чүлү доктаамал болдуруп чорун бис-
те ам-даа чедип алдынаан, оон кампайыла кышкын азы
кыска үе иштинде ажалын кыжыткен, оон соода соккан
каар чоруктар чандык черлерде ам-даа үргүзүлгөндө.
Бо чыын республика Илалым колхозунун чөөн-хемчик-
чилер Кызылга солун концертти көргүскөн. Олар ол кон-
цертти белектээр дөш бир ай хире үе иштинде бот-тывын-
гыр уран чүл коллективтеринин ажалын районга дыка
шындыктан турган, а кажан Кызылга концерт көргүзүп
каан соода бот-тывынгыр уран чүлү ажалын шут-ла
соккан, шындоо чок-ла барган. Чүгээ Чыраа-Бажы биле Ий-
менин агиткультбригадалары ажалдан турган. Илалым
районун Кызура бажында байдал эл-не дүвүрүчтү.
Ында узусу театр Тывага эл-не баштай тургустунган, ам
ол ий чы дүргүзүлгө шут ажалдаан. Ийи тургүзүлгө
дөшө тускай эртенки режиссер кижи чок дөр чы-
лаа ам-даа ажалдаан. Эри-Бармын кызулда ийи кол-
лектив кыска үеиң дүргүзүлгө хей көргөсүлүп ийи узут
иштин тургускан, чонун соңуургалын чаала, узут мак-
тады чедип алган. Шынында Эри-Бармын тускай эртен-
ки режиссер чок, Хомушчу Мургу клуб эртенки кижи-
дир. Ол ботунуң бот-тывынгыр чогаалдыкты, тывынгыр чо-
руу-биле ходелди үнүп, кызымак чүткү-биле «Хайраан-
ботту» «Самбажыкты», «Ыржым булуну» тургускан. Эр-
зинде, Хандайгытда режиссер эртенки кижи чок-даа бол-
за, олар «Хайраан-ботту», «Уйсузун» канчан чедикши-
тин тургусканы. Маңаа хамыктын мурунда-ла эки ийи-
шатааа херек дөшкөн чааанакчалар сактып көрүп.

Амгы уде көдө клубтарын, культура бажындарын
сентелген доодалган, бот-тывынгыр уран чүлү хей са-
ны кириктилерин, илалым көдө интеллигенттер, бүрү-
ш-биле чыгып келген ажалын кириктен болбай. Илалым
бот-тывынгыр уран чүлү коллективтери клуб, Кызура
бажында бүрүзүгө, албан организация, бугураде,
өсөдөгө черлеринге хаймыкшынып ажалдан эгээр,
дыштырар хүн бүрүзүгө солун концерттер чонун соңуур-
галган турар ужурап. Ленинни комсомолуң 50 чыл оюнга
чедир кам-ла салып хонуктар артып. Ол биледеги турса-
каткан, оон уткаан хүндө көргүзүп концерттерин бе-
леткеи ам шут-ла эгээр турар ужурап.

Бот-тывынгыр уран чүл коллективтеринин репертуарын
бедик ийелгип, кижииндин утка сиңиккен чогаалдар-биле
доолуруп байлашкандын үе неген турар. Илалым В. И.
Ленин дугайында чогаалдар репертуарың чок черин элөөн
турар ужурап. Күүсөдөктеринин уран мергежил улам
бедилер эй-не чок айтыр дөшкөн билдинер. Таныч бол-
ган шын болгунеринин ажалын кыжыткөп көчүтүп кош-
кан. Билдинер, бисте ийерген тынчыларын чандык че-
рлерде ажал-агы, ийи эвес күөсүдө турар. Чыгээ, «Элде
пакыраанты» айон бүрүзүгө ажал-агы ойнап турар,
тынчыларын күөсүдөр талашыла мергежил ирээт өскөн
турар, ол талашыла хей-хей тынчы коллективтеринге
практиктик дуза чедирер негетинин турар. Тыва тынчы-
ларын бижон чыгыла ам-даа чок, оон дүргөн үндүр бол-
за, тынчыларын күөсүдө бир ай болуп, күөсөдөктерге
узут дуза болуп ийи.

Доктаамал, эки ажалдан турар бот-тывынгыр уран чүл
коллективтеринин ажалын дуржулазын негеттеринге
онза кичөөгөиң салыр ой ам черде келген. Ак-Довуракта
«Хемчиктин оттары» деп ансамбльдин, мыда Кызура ба-
жының дуржулазын Хону-Аксенга чүгө негетин бол-
базды. Эри-Бармын шын коллективтерини муракчы
дуржулазын мынгаа дөр бижитиниңизин Кызура ми-
нистерство, Узугуң чогаалдык бажың чүгө деп тайыл-
быларга Кызура бажынарын көдөиң бот-тывынгыр
уран чүл коллективтеринге методикте дуза чедирерип
күшкөлдөри негетинин турар.

Амгы чонун коммунист кижииндиге, культу-
ра диништалымыга бот-тывынгыр уран чүл узут ро-
луд. Илалым оон улам-ла масалың болдуруп, оон доктаа-
мал ажалдан турарын чедип алдыр, ойнакчыларын келер
идик-хем чедир, чараш болдурунган дуза көргүзүр пар-
тия, совет, профсоюз органдарын, ажал-агы узуту-
чуларын база-ла узуту болбас хүлээлген болур. Илалым
чө-чөдө партия органдары бот-тывынгыр уран чүл
коллективтеринин ажалын шут-ла холга алыр, репертуар-
ын, үндүрүп турар концерттерин ажалга узаткыч узут
кичөөгөиң салыр херек.

Шалыпчы ажылдаары — комсомолчу хүлээлге

Москваңың «Трехгорная ма-
нуфактура» компанияның бугу
салгалдарының комсомол-
чулары ВЛКСМ-нин 50 чыл
оюнга алдыр кылдыр шалып-
чы ажал элөөнө кирер деп
шайтырлашкан, оларын уде-
рин эдереринче Москваңың
бугу ажалчы чондарын, поли-
тикти, күп-ажычын, турсо-
рук ладиклыгынын школа-
зын ВЛКСМ төөгүзүп аны-
аңы үе-чалдарында комсо-
молчу хүлээлгенге эртен-
ки кылдыр.

Сентябрь 19-та комбинатта
ВЛКСМ-нин Москва хоорай
комитетинин үнүшүңүзү бю-
розуңуң куралы болган. Аңаа
наймаларын чик үлетү-
рүңүң аң узут бугураде че-
рлерин комсомолчу аңаа
чыгган 1925 чылда ол ком-

1968 чылда мал, чер ажал-
дарының продуктуларын бүдү-
рерин база күрүнө садарын
доолур болгаш ажал күөсүдөр
дөш демжешканын, колхоз-
туң ажал-ипчилер эртен
сөө абырда багыт эвес түн-
нелдерин чедип алган. Маңаа
бар мыкты кижикиң айтып
болур. Артында сүт-баран
фермаларының колхозтери
бол чыын 630 тонна сүтү бү-
дүрер планын септарын
эргезип чедир 510 тонна кыз-
дың күөсүткен. Эртен чы-
дың бол үеиң-биле деңгээрде
19 тонна сүт хей алдынган.
Бүдүрүлгө планында бар ийек-
төө 1400 литр сүтү саар
алдыр көрдүңен болза, амгы
үеде бир саанчың ортумак
көргүзү 1315 литр чедип ту-
гар. Бо бүтүн барымдалаар-
га сүт таламын биле планын
оонадаларын артып Узут
Октябрьның 51 чыл оюңуң
байыраалын таарыштыр бү-
рүп күөсүдөр арта бар.

Фермалар колхозтеринде
ден дулак чок суурга эртелиң
тигаражыларын, меха-
низаторларын мурунда
салдың турар. Колхоз бол се-
онда 6000 гектар шөлдүн та-
раа культуларынын кыска
хуусаада, чидир чокка
ажап алыр суурталың. Чаа
дүжүт ажап алымшын

Кая-Хемде Ленин аттыг кол-
хозтуң № 1 трактор-хону бри-
гаданың комбайнерлерин бо
хүндө ажап алымшын
болуулгөиң, алган кестирер
арга-биле чоруду турар. Ком-
байн бүрүзү чамыкты тара-
аа кестирерин таарыштыр
кылдыңган. Ол чорук дүжүткө
чидирин болдурун турар.
Ажал-агы бо хүндө 1968
гектарын кыска хуусаада
ажап алган, күрүн шыгак-
мырыңче 547 тонна чаа тара-
ын турган.

Ажал тузуктеп турар ойде
колхозтуң Кызыл-Хааа хоу-
зунга хал кедиле. Сыны
узун эвес-даа бол, хей кезин
бир таламың эргип чыдың
камыл-тастыг дөшө шөлдө
эззөн каш комбайнлар сүр-
жүп алган чорун тур. Олудун-
дан барык-ла туруп алган,
машынамың ол-бо башкары-
шаан, чте бугураа көрүп-
кен, чай-кымы чок кестирип
чорал эриң тургус деп, ме-
дөдөзүлгөсү дөшөй берди.
Ол болза таражы аяпонун
уудуруңуң А. Докта болду.
Кыска бөсөда сонда комбай-
нерлер база-ла шуужукан.
Ол ойде шөлдө чоруп турган
комбайнларын С. Феоктистов
туркука тырттырар алган
бо.

В. МОЛЫБНИН сөү.

ССРЭ ДУГУРЖУЛГАНЫ БАДЫЛААН

Носмос делемиче салып үндүрүп
командары камгалаар, коммандарының
эп келеринин, объектилерин чандыра-
ның дугайында 1968 чылдың апрель 22-де

Совет Эвелелинин ат салганы дугуру-
ланы ССРЭ-нин Дээди Совединин Президи-
му 1968 чылдың сентябрь 17-де үндүрүп
Чарамы-биле бадылаан.

СОВЕТ-ЯПОН ДУГУРЖУЛГА

МОСКВА. (СЭТА-нын көрр). Бүгү-
дөңдү «Улетпур машиналарын импор-
ту» каттыжымшынын чылда 13 миллион
автомобиль филтерлерин бүдүрү заводун
дериглерин Совет Эвелелине 1969 — 1970
чылдарда бүдүрүп бээр дугайында япон

«Тоёо» менка кайша фирме-биле дугу-
жуга чарып алган.
Филтерлерин чүл-бүрү автомобильде-
ге, Тольятти хоорайда Волганың авто-
мобиль заводун бүдүрүп үндүрүп машина-
ларыга ажитлаар.

В. МУРАДЕЛИ — ССРЭ-НИН УЛУСТУН АРТИЗИ

Совет хөгжүм уран чүлүн хөгжүлгөиң узут чедикшилеринг болгаш дээш
композитор Вано Мураделиге 1968 чылдың сентябрь 19-та ССРЭ-нин Дээди Сове-
дин Президиумунун Чарамы-биле ССРЭ-нин улустун артизи деп хүндүлүг атты ты-
выскаң.

Совет Эвелелинин ат салганы дугуру-
ланы ССРЭ-нин Дээди Совединин Президи-
му 1968 чылдың сентябрь 17-де үндүрүп
Чарамы-биле бадылаан.

ПЛАННЫ КҮҮСЕТКЕН

Чөөн-Хемчик районда «Сут-Хаа» совхоз курунго 250 то-
на тараа кылар дугураде сентябрь 18-те бүрү дооскан.
Тараа дугураде ам-даа үргүзүлгө, ийи ажалын Төргөн чурт-
ка бээр-биле тараажылар бедик көдүрүшкүңүң ажалдан
туралар. Совхоз гектардин ортумак-биле 7 центнер дүжүт
ап, бо хүндө 1721 гектар шөлд ажап алдыңан ийиңе
1355 тонна тараа скандарта урдуган.

Тараа шөлдөриңде 18 комбайнлар соксаа чок ажалдан
турар. Кестир чыдың дүжүдөгө 455 тонна эки шынарым
үрөшүн уруп алган.

Иштин салбыры 15 ажал хүндө, азы сентябрь 18-ке
чедир бүгү тараа культураларын ажап дооскан. «Бедарус»
трактор-биле тараа сөөртүрүгө Ондар Шагдыр-оол, комбай-
нерлер Толош Шугуу 175, Монгуш Самбуу 161 ганы кестир-
ип, муракчы ажалданар. Иштинки механизаторлар
амгы үеде Кара-Чыраа салбырының тараажыларында келген
дугураде туралар. Механизаторлар аразында социалист
чарыштын 5 хонук түдөсүй үндүрүп салында дараада
машыналарын тысырын тургустунган. Бирги черин алган
механизатор болор 5 хонукта халас кемениң, ийиңи, үнүң
черин алганнара ажал шалгалдарын тысыр, Бора-Тайга
салбырында комбайнерлер Монгуш Козалык, Ондар Кыска-
да олар муракчы ажалдан туралар.
Чө-чөдө тараажылар ортуңда полит-массалыг ажал-
дар бедик деңгээде тургустунган.

М. ОНДАР.

Сорулга мындыг:

агелээндө бээр бо хүндө
чедир 480 гектар шөлдүн су-
лазы, 1112 гектарын кыска
хуусаа ажал алдыңан. Мур-
нуңда чыдыр ишкын, кестир-
гөш шөл бүрүзүң саанын
ууду-ла бөдүп сарааттар, а
саанын бөдүңүң шөлдү аңа-
лар хемчеглерин ботандыр-
ган бис. Херек кырында 785
гектар шөлдүн 270 тонна са-
ванын мал турар кол кода-
нан чогуңче чедирип сара-
тап. Савандан хостаттыңан
шөлдөр биле катый. 1229 ге-
ктар аңыс аңартыңан.

Агаар-бөдүс бо хире багай
турда, илалым бистин кол-
хозу байылаңга дүжүт
ажап алымшын аң ийека
ажап бедик темпиге чоруду-
п, онза ужу-дугулаң. Чүгө
дые тайга калматтың чөк бол-
ган маңаа эрте доктаттар хаа
эс болулаар. Илалым
колхоз баштар чери, партия
органназын чамыктып
таражы кестиреринг эң
ажыктыг артың ажитлаар
көчө кол кичөөгөиң узган

ТЕМПИНИ ДҮРГЕДЕДИР, ШЫНАРНЫ БЕДИДЕР!

Участоктар айы-биле тара-
жын бижиле чыгыс ай
эвес болганын баштайт
улаада араал кестирер арга-
ла тигиртин болдурус. Ол
чандык комбайнерлер таары-
шкан талон бугура кымын
адырар бо чыын бир дугуар
практикалаан бис. Ийиңи арга
кылар-чаар материалдарга
узут камгалаан болдурус.

Ажап алымшын шына-
рын бедилеринге, темпиге
дүргөдөдиринг ук ажалда
хаара туттуңан бүгү кичи-
лерин бедик бүдүрүкчүлүг
ажылдарына таарыштыр
байдалдарын тургустунаан,
оларын материалды соңуур-
галын халдылар бир кол
рольду ойнаар. Илалым
хот баштар тер тараажылар
ортуңда дараада негелде-
ли социалист чарыштын ор-
ганназын. Беш ажал хүн-
үн дугурада чыгыс-даа
үрөшүн болдурубайн, кес-

бир үрөшүн болу берген-
де ону дүргө элп алымша
ажыктыг, оон аңыда сүрү-
түр чоруп кестирер арга ма-
жастаалынын болгаш өскө-
дө тигиртин болдурус. Ол
ишкеш, комбайнерлер таары-
шкан талон бугура кымын
адырар бо чыын бир дугуар
практикалаан бис. Ийиңи арга
кылар-чаар материалдарга
узут камгалаан болдурус.

Ажап алымшын шына-
рын бедилеринге, темпиге
дүргөдөдиринг ук ажалда
хаара туттуңан бүгү кичи-
лерин бедик бүдүрүкчүлүг
ажылдарына таарыштыр
байдалдарын тургустунаан,
оларын материалды соңуур-
галын халдылар бир кол
рольду ойнаар. Илалым
хот баштар тер тараажылар
ортуңда дараада негелде-
ли социалист чарыштын ор-
ганназын. Беш ажал хүн-
үн дугурада чыгыс-даа
үрөшүн болдурубайн, кес-

Ийи диптин чогаалчыларының уж уражылазы

ТАШКЕНТ. (СЭТА-нын тус-
кай көрр). Маңаа он чыл
мурунда ийи диптин лите-
раторларының баштайт конфе-
ренция болган, мыңаага
сентябрь 19-та Азия, Африка
чурттарында келген талаш-
тыр Убекистаның найы-
сылы база чүрөктин хамы-
зыдан өөрүп уткаан.

Аалчыларын уткуур дээш
аэропортка литература, уран
чүл ажалданчылар, хей-
ниңинин талашкычлары
чыгган.
Ийи диптин литераторлары-
биле болгаш өскө-даа дашты-
кы чурттарың литература-
ларың талашкычлары-биле
кады сурагың совет чогаал-
чыларың баштайт дөш демжеш-
каны болган, мыңаага
сентябрь 19-та Азия, Африка
чурттарында келген талаш-
тыр Убекистаның найы-
сылы база чүрөктин хамы-
зыдан өөрүп уткаан.

В. МОЛЫБНИН сөү.

Азия, Африка чурттарының
чогаалчылары биле харылаа-
ларын совет комитетинин
даргазы С. А. Азимов келген-
дерге аңа айтыр чедирген.
Африка-Азия чогалчылары-
ның ассоциациянын чыгы-
с секретары Юсиф ас-Сибан

халым кылдыр сөс алган.
Ташкентте ол-ла хүн Азия,
Африка чурттарының чогаал-
чыларың ам болур деп тур-
ар шугулаңга холбаштыр-
ган паралага конференция
болган.
Азия, Африка чурттарының
чогаалчылары биле харылаа-
ларын совет комитетинин
даргазы С. А. Азимов келген-
дерге аңа айтыр чедирген.
Африка-Азия чогалчылары-
ның ассоциациянын чыгы-
с секретары Юсиф ас-Сибан

Кызылдың хүндүлүг ады

райның хүндүлүг хамааты»
деп бикиттиң диплом
тысыр.
«Кызыл хоорайның хүндү-
лүг хамааты» атты оон дү-
рүмүн бугура куусомунуң үн-
дүрүн шиктирин оон сонда
хоорай Совединин сессия-
ның бадылазын барымдалап
тысыр.

В. МОЛЫБНИН сөү.

рунениң айыыл чөк чорун ко-
митетинин. Хей-ниңинин ко-
рум-чурум камгалаанын ми-
нистерствонун. Кызыл хоорай
Совединин доктаамал ме-
мисияларының динзэн бугу-
лаар тысыр.

В. МОЛЫБНИН сөү.

Ол хүндүлүг атты тысып
болураарын мыңаадыр док-
тааткан:
— Хоорай ажал-агынын
хөгжүлгөиң оңа ачы-хавыя-
лы болганы дээш, ийи-
ажылдың бүдүрүкчүлүг бо-
лаш бугураде ажалың
чорун бедилеринг узут че-
дикшилеринг болганы дээш
ажылчыларга, инженер-тех-
никтиг ажалданчыларга, аял-
бан-хаакчыларга.

В. МОЛЫБНИН сөү.

— Кызыл хоорайга хей
чыдыр дугурада үр-түң-
нелдиг ажал-чорудуга ка-
ды камгалаан, эртем, кул-
тураны нөдүрлеринг, кижи-
н улам чагай амдыралдыг
болдурунган, оон амды-
рал-чурталгазын, кадымын-
га, уган-бадал, күш-дамыр
хөгжүлгөиң, коммунизм
тургустуңуңун мораль дү-
рүмүңе ажалыңар кижи-
деринг бараан болуп турар
эмчилерге, башкыларга, эр-
темендерге, эртем, культу-
ра ажалданчыларынга;

— Кызылга Совет эрге-ча-
сырганы бижылаарыңа, оон
чөдүр, культураны хөгжү-

реңгини камгалаарыңа ма-
дырлыг чоруктарың мылган
хамаатылаар.

В. МОЛЫБНИН сөү.

ЭШ Х. В. КАЗИШЕВАНЫ ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ
СОВЕДИНИН ПРЕЗИДУМУНУ ХҮНДҮЛӨГ БИЖИ-
БИЛЕ ШАҢАЛАР ДУГАЙЫДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН
ПРЕЗИДУМУНУ ЧАРЛАҢ

Политрафия бүдүрүлгөсүн хей чылдарда үр-түңнелдиг
ажылдан келген деп республика политрафиязын ажал-
тын эң Харитина Варфоломеева КАЗАНШЕВАНЫ Тыва
АССР-нин Дээди Соведин Президиумунуң Хүндүлөк би-
жи-биле шаңлаар.

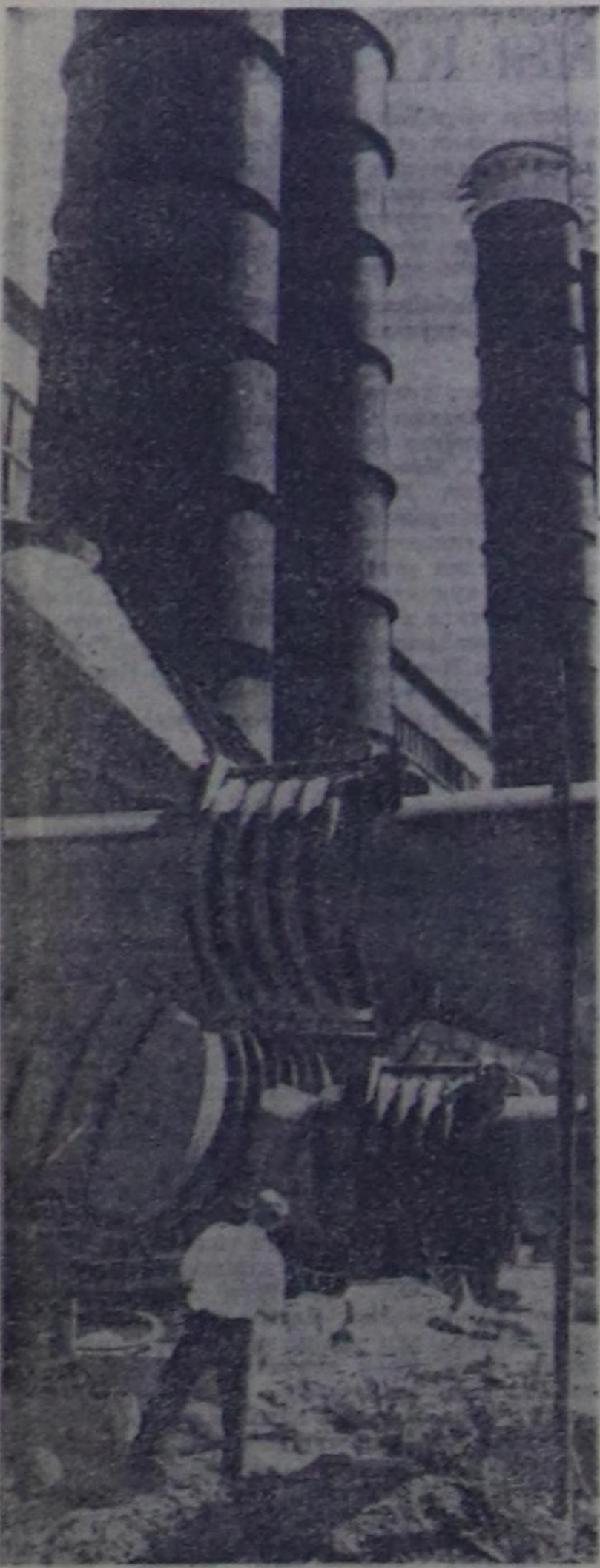
Тыва АССР-нин Дээди Соведин Президиумунуң
Даргаа

Б. ДОЛЧАНМАА

Тыва АССР-нин Дээди Соведин Президиумунуң
Секретары

К. ДИША

Кызыл хоорай,
1968 чылдың сентябрь 20

САРАТОВ ОБЛАСТЬ. Ортаа Азия — Тон арасындагы газ дамчыдар шугууна Ельшанск компрессор станциясында каймы-даа 10 муң километр күнүтүгүн газ турбиналарын өткөргүзүлгөнү дөстүтүр турар. Оларны «Союзмонтажга» трест түздү турар.

ЧУРУКТА: газ турбиналарынын бир түздү уячотуна.

Е. СОКОЛОВТУН ФОТОЗУ.

СЭТА-нын фотохроникасы.

МЫНЧААР ЭРТТИРИП ТУРАР БИС

ПАРТИЯЖИ АМЫДЫРАЛ

Партия хуралдарын коммунисттеринин шайлоо деп ала турар болбойт. Ол шайлоо ишине уюштуруу, аягында каймы-даа 10 муң километр күнүтүгүн газ турбиналарын өткөргүзүлгөнү дөстүтүр турар. Оларны «Союзмонтажга» трест түздү турар.

ЧУРУКТА: газ турбиналарынын бир түздү уячотуна.

Е. СОКОЛОВТУН ФОТОЗУ.

СЭТА-нын фотохроникасы.

Партия хуралдарын коммунисттеринин шайлоо деп ала турар болбойт. Ол шайлоо ишине уюштуруу, аягында каймы-даа 10 муң километр күнүтүгүн газ турбиналарын өткөргүзүлгөнү дөстүтүр турар. Оларны «Союзмонтажга» трест түздү турар.

ЧУРУКТА: газ турбиналарынын бир түздү уячотуна.

Е. СОКОЛОВТУН ФОТОЗУ.

СЭТА-нын фотохроникасы.

ШЫН

Политиктиг ажылаың ауржулгасындан

ЧАА ХЕВИРЛЕРНИ ДИЛЭЭР

Бистин колхозта партия комитети СЭКП-нин болгон Совет курулушун үндөткөчү В. И. Ленинни төртүнчүсүнөн бээр 100 чыл болуп өмүгү тейишкенин жүзүмү дээр чон ортузунда мас-са-белетиктиг ажылаары күтөлдүргөн. Болжолу 63 кижиле составтыг агитаторлар, 27 кижиле составтыг лекторлар, бар, олар фермаларда, бригадаларда, суурнуң кварталдар айы-биле бийиктатылган бажындарында ажылап турарлар.

Хероженер чөвүленин инициатива-биле тургусту-гулаан 16 агитквартиралары дамчыштыр тайылбыр-масса-лыг ажылап чорудары өткөргө арга болуп турар. Агитквартиралар санына 2—3 агитаторларын бажылаан болгон олар ай санында хамарышкан кварталдарын чуртакталырында хуралдарын эрттирип, орта план суугар чуртакталырында ажил-амыдыралында, ажил-төлүгүн кижиледегизинге хамарышкан агитаторларын шийирттирип, оң-белек калдык кылып бир темага лекцияларын-да кылып турар. Барлык куудумчул комсомолчу Маша Иригит даргадан №1 агитквартираларын ажилын ошалап демдегээр керек. Агитквартираларын хуралдары план суугар эрттир турар, оларда көжөр библиотеканы база орнотууларын.

Бирги агитквартираларда бажылаан агитатор — бажы П. Иригит ажилдык планын шымарыг тургусту, лекцияларын солун, шымарыг эрттир турар. Агитквартираларга өскө-даа хемчегерлерин ачорудуп турар. Чижээ, бир агитквартираларга «Нитилеге кижиле бодун калчаар ачорудуп» деп илеткедиг кижээ болгон. Анаа П. Иригитин кылган илеткедиг чуртакталыры уулу-биле сонугураан. Анаа квар-

талда байлаады-даа сайгарын көргөн. Илангыя Т. Кара-Салдың уругуш шугулазын үндүрер, арага-дарылаар турганын, О. Куискалдын өг-бүлөсиге дүржөктөдүн, чогуш кылар чорутуң чугалаадып, оларын шынгымы-биле шугумчулар, сагындарыларын кылган. Оң соонда олар эттинген.

Агитквартиралар дугайында айттылган хемчегерлер болза чоңунуң ортузунда масса-политиктиг ажилга чаз, эңтиг хемчегерлерин, аргаларын дилептип тургаш, ону неперлерин талазы-биле ажил чорударынын чугулазын айттып турарлар, лекцияларын, шыктарын номчулаларын үзүктөл чокка кылып келген болгон агитаторларын ой-шанды үндүрүп, орта ийи бригадаларын ажилында дүржөктөгүн, мурнакчыларын бижип чыгыштыраан, ажилда бар четтестерин база илеретип, ону эдер талазы-биле хемчегерлерин ач турган. Политинформаторлар Д. Ендан, В. Иригит, С. Чамбал-оол олар боттарында алган даалгаларын өки күсөдиг келгенер.

Агитквартираларда организа-застаттылган, ол болза чоң ортузунда политмассалыг ажилды дөштөт кылдыр чорударынын өки хемчегер. Оң кирк-кычкыларын ситен кезикчилеринге, малчынарда чорудулаан, оң составында концерт көргүзүлгөндөн аңгыда, лекция кылып кижиле, эми, кино-металлик база чорудуп. Чамдык уелерде паркомунуң болгон комсомол организацыйанын ууртукчу ажилдакчыларын калы чоруп, черде түңнелдиг ажилдарын кылдырлар.

Ууртукчу ажилдакчыларын чоң ортузунда илеткедиг, беседалар кылдырыңе кичээл-гейин бисте салып турар. Илангыя сөөлгү үдө колхоз даргазы А. Шаалы комбайнерлерге, төп шанта, көдө Совет даргазы И. Сөзөн агитквар-

тираларга, эмнедиге, уругулар садында лекцияларын номчуп турганнар.

Партия чырыдышкынынын систематында өредилге талазы-биле белеткедиг бисте чоруттунган. Бисте өгө полит-школалар-даа, марксизм-ленинниин үндөткөчү өеренир школа-даа турар. Оларга хамарыштыр пропаган-дистер шийиттинген. Чижээ, эртен чылдык өредилгеде өгө политшколага пропаган-дистер турган өш Оттугаш шыкшан, илдиң шымырак про-пагандистер бисте бар. Ам чүтлө кичээлдерин организа-застыг ажилын бекке денелге тургустулаан, дынакчыларын хамарышканын беккедиг талазы-биле хемчегерлерин алыр бис. А малчынарда зооветери-нарлыг өредилгелерин чорудар. Оң-биле калы моон чорудулаадында аңаа полит-иктиг теманың чүтүлгөдүн өеренир база кинер дээр бис.

Кичээлдерин шымырыңе улуг сагышты салыр апар. Политиктиг билдиргенин үндөткөчү өеренир турда, дынакчылар хамарышкан агитаторларын нитиле-биле өргөткөдүн өеренир эрте бөдүн болдурайн, тема бур-унга хамарыштыр тодарай салган агитаторга чиге хамары-нын дынакчы буртук берип шылар кылдыр, өредилгенин чыңаар чорудар.

Устүдө айттылган хемчегерлер боттарында тур-гаш, чоңунуң ортузунда масса-политиктиг ажилды улам күн-дөлдүр, оң-биле В. И. Ленинниң төртүнчүсүнүн хуну-ден бээр 100 чыл болуп өмүгү тейишкенин жүзүмү дээр, «Большевик» колхозтун ком-мунисттер, ажилчы чоңу бу-гү күжүн салдырлар.

Очур СААЯ, колхозта парком секретары.

Чөөн-Хемчик районунда Ленин атыг колхозунун баштаар чери бо чылын малчынар ортузунда калбарган социалисттик чарыштыг түңнелин үндүргөн, амыг үдө ажыла-агыда кыштагылашкыга белеткедиг ажилдарын калчаар чоруп турарын, ол шыкшан мал ажилынын продуктуларын курунеге садар талазы-биле бо чылдын эртен 8 айдарынын түңнелдерин малчынарнын каттышкан хуралында чугаалашкан.

Малчынар В. И. Ленинниң төртүнчүсүнөн бээр 100 чыл болуп турган политиктиг болгон күш-ажылап көдүрүшкү-күш-биле ужураштыр дээр, боттарында беккедиг социалисттик хулаагелерин алгаш, эртен 8 айларда багай өвөс ажылаадынын колхозта зоотехник-брига-дир өш Х. Онал-оол бодунуң илеткедиге демдегелген. Мал ажилынын продуктуларын эл-бекшилер, малчы баш санын өстүрер талазы-биле артында бүтү малчынарнын мурунунда салдылган сорулгаларын канчаар күсөткөдүн дараа-зында фактылар көргүзүп турар.

Колхоз курунеге өтү садарынын чыл планын 52, сүтү 78, дүктү 124 кууга, шөз малдын баш санын өстүреринин чыл планын 110, өшкү өс-түреринин чыл планын 134, инектинин 101, чылгынын 99 кууга күсөткөдүн. Колхоз төрүтү чүс баш малга онааш-тыр 87 хураганын, 104 аянын, 73 бызынын, 106 куу-нун камгалап алган болгон колхоз ортума-беле бир хой-дан-на 2—3 кг дүктү, бир инектен-не 1037 кг сүтү саап алган.

Саанчаларын ортузунда калбарган социалисттик чарыш-тыг тилектеги саанчы, коммунист Ондар Алажык бир инекке онааштыр 1211, То-лым Мээшес, Вера Ондар, То-лым Ондар олар кижиле бүрүз 835-тен 1010 литр чедир сүтү саап, мурнакчы саанчы-ларын өсүртүндү кирген.

Ферманын инек кадарчызы М. Санмал база өки ажылаады. Укуктелешкени чокка инек кадарын эртен 12 чылдары-нын иштинде Молгуш Ман-

ХУРАЛГА ЧҮНҮ ЧУГААЛАШКАНЫЛ?

Зайович Санмалдын харын салгылашкан чыгыш-даа баш мал тулап көрбөдүн. Ол ферма-да чүтлө инек кадарчызы өвөс, парторонун доктормал агитатору хулаагелерин ак сеткил-диг күсөдиг, инектерин дү-неки кадарын организастан турар. М. Санмалдын аймамак-кай күш-ажылап колхозта хой-нити организацыйалары бекке үнелеп, Ийе көдө Со-ветинин депутатында, колхоз баштаар черинин кижигунуңе каш уаза сонуп, өрөктинг белеткедиг-биле хой уаза шан-

Кышка белеткел — нитиниң херээ

нап келген. Эртен юбилейлиг чылда Санмал Абаган, Москва, Ленинград чедер али-чорукчу Найрал демир-ортуна чоруп, Ленинни төгүлүт черлерин көргөн. Ол илетке мези күш-ажыла хей-адынын улам кө-дүрү, чоңунуң-биле, колхозтун дээр кызып ажылаар ужу-рлук мен деп, Санмал ужу-рлукта хуралдарында чугаалап турган.

Ферманын найралдыг кол-лектив боттарынын күжү-биле 923 тона куугураанын го-гаан массазын сикостат алган.

Колхозтун хоочун хойжук Т. Дарын-оол чык хойга онааш-тыр 110 хураганын, бир хой-дан-на 2,4 кг дүктү кыргып ал-ган, малчынын ортузунда калбарган социалисттик чарыш-тыг бирги черин элелден болгон ситен белеткедиге доктаамал ажылап келген. Хойжук М. Байыр-оол, С. Базыр-Салы олар база өки ажылаады. Илдиң кызымаккай малчынарнын хой-биле алап болуп бешу кадарчызы Сат Байыр-оол 100 баша онааш-тыр 118 аянын камгалап ал-ган, малынын күжү бекке. Колхоз төвүндөн ырак Терек-тиге чурттан турар анык малчынар С. Байыр-оол, С. Дүктүт олар кыштын калдык-даа берге үзүндө колхозтан немелде күш негеп көрбөдүн. Чүтө илдиңи? Кыштаан ча-йын хөстүг үдө олар септеп, ситенин чымыг үдө кезип алырында.

Дүк хой ажилынын үнелг дүжүдү, оон колхозта хой тү-нүт ортук кирерин малчы-нар билдир. Илдиң түрүжө, ажилында харымысгалы кууд, чамдык чалгаа малчынар хойн хараганын черлерге кадарып, малчыштыр чоруктан күжү арган, дүгү тас болуп, колхозка когараларын чедир турар. М. Соруга, М. Ком-бу, О. Базыр-Хөө олар бир хой-дан-на бир килограмм бичиле ажыг дүк кыргып ал келген.

Малчынарнын нити хура-лы чоруп турда, колхозтун бү-гү шөз малынын аял, хура-ганын устүмзөм, өр-кызы ылаттырмааны илереткен. Колхозтун шөз малы 34 ко-даннарда, бода малы 12 ко-даннарда кыштагалар. Шөз малын үш чаз кыштагаларын дерип, ажылаады кинре-даа, Сат Бертки-Баранки, То-лым Биче-оолдун, Ховалыг Сандан-нын чаз кыштагаларын ту-дуу ам-даа өтөлгөдүн.

Колхоз бо чылын нитинин малында ситен белеткедиг пла-нын бо хунерде 101 хуу че-дирген болгон шү ажил үр-гүлчүлөвишкан. Ситен белет-

кээр ажыла хой ферманын үчүтүнги коммунист М. До-субаа кадарчыларын болгон сүртүлгөдүн өки өлөлдөдүн. Мал ажилында чамдык че-дишкенин өнжидеринин кол арганы—тарын боозалдыла, оон чурумун сагырында шынгын четтестер, чүтлө сая суруп ажилдан турар факты-лар барын үчүтүн-саанчы О. Алажык хуралга шугумчулаан. Ферманын төвүндө тарып бо-ооадыла пунктузунун печканы шытырар, ишти, дашты хир-лит. Саанчыларын чурттар бажындарын шалаары ты-рыттырмаан, аразы хос. Саан-чыларга сес айлар дүртүзүндө чыгыш-даа катан кино, кон-церт, лекция, бесед болбойн. Колхозтун мал өмчилери, зоо-техниктери чалгаалаан соонда, фермага ховар баар аалчылар апар, айдын ужу-бажында ийи-чатыс көстүр.

Тарын боозалдыла ажилы четтес. Колхозтун план суугар тарын 4000 хондан чүтлө 2012 хой тарыттылган болгон малдын тускай эртен-ингери ол ажилды ала-чай-гаарлаашкыңе кирген.

Мал ажилында кадарчылар шийип алырында улуг четтес-тер бар. Нити чурум суугар оларын баштаар черге чыгыш-тап бадмалар түрүжө, мал ажилында чалгаалаан кижилерин бригадирлер катан кин-рип ал турар. Харымсалга чок малчынар Х. Базыр-18 прити, Т. Дас-Чүвө 18 баш хура-ган чидирип, чок кылганар.

Мал ажилында ажилдан турар кижилерин ажилында хандырылганын экиндер талазы-биле СЭКП Тыва обкомун бешу пленумунун шийит-пирерин амылаларга боттан-дырынын чамдык хемчегер-лерин колхоз баштаар чери ап чоруткан-даа болза, мал ка-жааларынын, малчынарнын чуртталга бажындарын сеп-телгезин ам-даа четтес тур-густанын демдегээр керек. Бо чылын ажылаады кирген тур-густуулар 6 бажындарын чүтлө 4-тү шала туттунган, чамдык малчынарнын кыш-тагаларында хураган кажаала-ры чок, бар кажааларын кы-дылган шынар багай болуп турар.

Колхозту үндөткөн тургу-зарында кирешин хоочун хой-жу 67 харым М. Чимбин са-налыга малчынарда автолава, солун чедирлелген чогуру ү-зинде барбайн турарын, мал-чынар ортузунда агитас-мас-салыг ажилдарын сула тур-густууларын шугумчулаан, бо талазы-биле чөнтүг негелдени парторонун, колхоз баштаар черинин адрезинге кылган. Хойжу М. Дарал-оол санал бер-ген, кыштагалар септелгезин малчынарнын иштинде ший-ликед бажындар бригаданын дарып туртуу, бо ажилы дүргелерин, шынар эки-жигерин саналган.

Кыштагылашкыга белеткед ажилдарын октайр 25-те бу-рун доозар, немелде чөмгөр-лөгөн ажылап тургаш, сүт салдаанын көвүлдөп, куруне-ге сүт садар чыл планын де-кабрь 25-те күсөдигирип бол-гаш малдын өг-бүлө бүрүз 10-дан 15 тона чедир саан-нын белеткедиг алырын хуралга шийтирелген.

О. АРАКЧАА, колхозта ренция комиссия-зын даргазы, «Шынык» штаттан дашкаар корреспондентизи.

Өйү келген айтырып

Узуг-Хем районунд Иланов атыг колхозунун Ийн-Тай бригадалык ишчилер күвешиндеги ажилдан, колхоз-тун планын сорулгаларын чогуру үзүндө шийтирелгенин боттарынын узуг-хууун кирип турарлар. Бригада мал ажилын чорудуп, малдын баш санын өстүрер, оон продук-тулар беккедиг талазы-биле өки түңнелдерин чедип ал келген. Малчы ишчилер колхозтуга хой чаш төлдү, сүтү, дүктү, ээти берип турар.

Күш-ажылап кижилерин хандырылганы чугула агытыр, Илдиң түрүжө колхоз баштаар чер, партом колхозчуларын хандырылганын чогуру үзүндө кичээлгө салбайн турар хараалыңы. Ийн-Тай суурда хлөб быжырар чер малчынарнын, суурнуң чуртакталыры хандырып шыдаалын келген. Колхоз баштаар чери райо баштаар чер-биле дугурушкан, августан бээр Шагаан-Арыг хоорайдан хлөб соор-туп келген. Соолгу үдө хлөб үзүктелешкенин кээп турар апарган, ол байдалды районо болгон колхоз баштаар черлерин өсөрбөй турар.

Ийн-Тайда хлөб быжырар чер колхозчуларын, суурнуң чуртакталыры болгон шайлоолын интеридаң, уругулар э-лини хлөб-биле хандырып турган болгон хандыры арганы бар. Далган чогу-биле хлөб быжырар черинд ажилы үзүк-тед бээр, бригадалык ажил-агы өргөдөдүн колхоз тоун-ден далган ал багар чаргы тонондан ажил далган бербес, дөдөргө тыгытыр дөш чурткан кыла-адам бонтуг бо-лур. Илдиң чылдаганын-биле хлөб үзүктөл бертүлүр.

Ийн-Тайда хлөб дөштө ажалдаанын кидин тууар чорудуп турар, бригадалык тоң шайында кыла-адам чык турар, а дээр-бе баш-да ажил чок. Амыг үдө калы-агын чугула кампанылар — дүктү ажаан азымынын, мал чөмийн курааларын тургузганы болгон кышка белеткед. Илдиң үдө ажил-индилер кызы-най чок ажалдан турарлар, олар-нын илай-бээр чорук кылар чалы чок. Ийн-Тайчаларын хлөб-биле колхоз бо азы райо хандылар бер дөдөр ший-тирелсе чогуру. Ийн-Тай ажилынын ууртукчулары бот-боттарыңа аялгыж чорукту соккаган, Ийн-Тайды чуртакталыры хлөб-биле кым хандырып дугуружуп алы-өй келген.

К. СТАЛ-ООД.

ӨЗҮЛДЕ БОЛГАШ НЕГЕЛДЕ

Улетпүрүн, көдө ажыла-агында хөдүгеленин бек-дик темнизи, хоораларын өздөлдө, чоңунуң материалыг болгон культуруг денеленин чайгышыл чок бекшичкин республикага пассажир сөөртүлгөдүн дүргөн өздөлдөп болдурган.

Оон тодаргай чижээ 1959 болгон 1967 чылдарын ден-нелден көртү болур: 1959 чылда 11058,5 муң пасса-жирин дажылаан болза, эр-тен чылын 19332,7 муң пасса-жирин дажылаан.

Ам үдө республикада пасса-жир сөөртүлгөдүн азы-бүрү хевирин 216 автобустары-биле чорудуп турар. Оларын «Тыва автооурктан» катты-жышкынынын Хову-Асылыа, Шагаан-Арыга, Чалаанала, Ак-Довураста хөлүшкан авто-бустарында болгон Кы-зылда пассажир АТБ-ини мөөнөп тургустуу.

Найысылаа — Кызыл-биле районнар (Току болгон Мон-гун-Тайга маңаа хамарышкан) база совхозтар теңтери авто-бус хандылаалыг. Иччалза-лаа салбырлар, бригадалар, фермалар аразында автобус аргымышкыны ам-даа чедир көтүжүзүнн демдегээр керек. Көдө черлерге пассажирлер сөөртүлгөдүн денеленин чыгыс болуп турары хой чыл-даганын болгон. Анаа хой өвөс кижилер дажылаар бичи хө-чөдиг автобустарын өвөш болуп турары, өки шымылгы ортурканың чогу болгон өскө-даа чүтүлгө хамаржыр.

Ам үдө республикада чо-руп турар нити ажылаа авто-бустарын өртүтүн узуну

каш муң км ажыг, оон иштинде өки шымылгы өрүк 1300 км хире. Часкы дөш бадим, хем-нер дажыр үдө Черби, Кара-Хаак, Хөндөлөн суурларже болгон Бай-Тайганын Тээли-же маршруттар база үстүп турар. Оон түңнелде чүтлө 1967 чылда бекке республи-канын көдөдө чоңунуң барык 45 хуузу пассажир транспор-туң ажылаар арга чок болган.

Кызылдан көдө черлерже үзүп турар 10 маршрутта хой олут чок, ажилыг өвөс авто-бустарын ажилда турарында оларын техник-экономикиг болгон сан-көө көртүлгөдүн чыгыс болуп турар. Ажил-агылдар теңтери-биле салбыр, бригада, фермалар аразында чаз маршруттар ажилдарын экономика талазы-биле ажил чогунуң ужуру-даа мыла. Бо чорук көдө черлерге автобус аргымышканын улам илай хө-жүдөдиге шалтык калды турары илден-ир.

Чоңунуң ажилда дажылаа-шында хандырылганын эки-жигеринге автобустарын ро-лю узут. Бо талазы-биле бис-тин республикада байдал ам-даа таарымчалыг өвөс. Бай-Хаак, Сары-Сен суурларда ав-тостандалар негелде дүштө-пес, хөдөлөп алган бажы-нарда турар. Ийла касса бол-гон маанашкын кылар бичи өрөдөдөдөн өскө чүтү-даа чок. Станциялар буфеттери, нити болгон хаштын база иштинер өрөдөдөдүн тур-густу чугула болгай.

Автостанцияны Бай-Хаак суурга турары, а Ак-Довурак, Чалаана хоораларда болгон

Сары-Сен суурда туттунуп тур-гар станцияларын ажилалга кинерин дүргөдөдүн өргөжө чугула апарган. Чүтө дөдөргө бо пункттардан хонута-ла 100-150 кижиле илай-бээр чоруп турар.

Автобустар маңжып тур-гар черлерде ортурканын, кө-вүргөдөдүн, куудумчуларын багай болуп турары көдөргө пассажир сөөртүлгөдүн эки-жигеринг шалтыктап турар. Эр-тенги, кечкээк шактарда Кызылдан өртүмүз-биле 30 автобус маңжып турда бекке улус шымышкан болур. ЗИЛ-158 аяп автобуска 95, а ПАЗ-652 автобуска 75 чедир кижилер шымырашкан кирип турар. Бо дөдөргө нормада көр-дүнгөдөдүн барын 2 катал ажил турар-ады. Машина-ларын үрелмиче чорук база оон үлөр.

Бо байдалдан ушунарда, анал-да автобустар немен каар болза хоркок. Автобус паркы-нын барык 2 катал улагаттар дөдөдүн оо. Хунуку үдө пасса-жирлер өвөжөй бээр, авто-бустар курут маңжып турарга экономикага ажилыг өвөс апар. Иччалган кымык үе-нин өргөнтө болгон кечкээк шактарында хой улус чыгыр остановкаларже (узуз дүкөр, олтурар черлерге) тускай авто-бус — экспрестерин немен чо-гудар, олар чүтлө немелде маршрут-биле дүргөн маңжар-нын дүргөдөдүн тургаш, улуг курааларын ажилал болур. Ам Кызылда автобустар шак-та 18 км дүргөдөдөдүн чоруп турар. Пассажир АТБ-инин ажилдакчылары ол дүргөдөдөдүн 20 км чедиринин

на — Алдан-Мадыр аразын-да автобустар доктаамал ма-ңжып өтгөдөр. Ол шыкшан ажил-агылдар теңтери-биле 6 салбыр аразында автобус ма-ңжар. Бөдө маршруттарга 15 автобусту немен бээр.

Хоорайларга автобус ший-чээкенин улам чурумчулар. Илангыя Кызылда өргөнтө болгон кечкээк шактарда пасса-жир сөөртүлгөдүн таарышты-рар. Эртенги, кечкээк шак-тарда Кызылда өртүмүз-биле 30 автобус маңжып турда бекке улус шымышкан болур. ЗИЛ-158 аяп автобуска 95, а ПАЗ-652 автобуска 75 чедир кижилер шымырашкан кирип турар. Бо дөдөргө нормада көр-дүнгөдөдүн барын 2 катал ажил турар-ады. Машина-ларын үрелмиче чорук база оон үлөр.

Бо байдалдан ушунарда, анал-да автобустар немен каар болза хоркок. Автобус паркы-нын барык 2 катал улагаттар дөдөдүн оо. Хунуку үдө пасса-жирлер өвөжөй бээр, авто-бустар курут маңжып турарга экономикага ажилыг өвөс апар. Иччалган кымык үе-нин өргөнтө болгон кечкээк шактарында хой улус чыгыр остановкаларже (узуз дүкөр, олтурар черлерге) тускай авто-бус — экспрестерин немен чо-гудар, олар чүтлө немелде маршрут-биле дүргөн маңжар-нын дүргөдөдүн тургаш, улуг курааларын ажилал болур. Ам Кызылда автобустар шак-та 18 км дүргөдөдөдүн чоруп турар. Пассажир АТБ-инин ажилдакчылары ол дүргөдөдөдүн 20 км чедиринин

Чөөн-Хемчик районунда Ленин атыг колхозунун баштаар чери бо чылын малчынар ортузунда калбарган социалисттик чарыштыг түңнелин үндүргөн, амыг үдө ажыла-агыда кыштагылашкыга белеткедиг ажилдарын калчаар чоруп турарын, ол шыкшан мал ажилынын продуктуларын курунеге садар талазы-биле бо чылдын эртен 8 айдарынын түңнелдерин малчынарнын каттышкан хуралында чугаалашкан.

Малчынар В. И. Ленинниң төртүнчүсүнөн бээр 100 чыл болуп турган политиктиг болгон күш-ажылап көдүрүшкү-күш-биле ужураштыр дээр, боттарында беккедиг социалисттик хулаагелерин алгаш, эртен 8 айларда багай өвөс ажылаадынын колхозта зоотехник-брига-дир өш Х. Онал-оол бодунуң илеткедиге демдегелген. Мал ажилынын продуктуларын эл-бекшилер, малчы баш санын өстүрер талазы-биле артында бүтү малчынарнын мурунунда салдылган сорулгаларын канчаар күсөткөдүн дараа-зында фактылар көргүзүп турар.

Кожаларывыстың чогаалындан

Гыва АССР-ийн Министрлер Човуделийин чанында парлалга эргелелийин типографиязы (Кызыл, Шетинкин — Кравченко кудумчуу).